

JORDI NOPCA
BARCELONA

“Cal ser tan implacable amb el que escrius com amb els homes. No com amb els fills, el gosset del veí o la targeta de crèdit, que els del banc m’acaben de cancel·lar”, explica Milena Busquets (Barcelona, 1972) a *Les paraules justes*, el seu nou llibre. Publicat per Anagrama i traduït al català per Lurdes Serramià a Amsterdam Llibres, el dietari arrenca el dia de Reis del 2021 i arriba fins a la nit de Cap d’Any. L’autora de *També això passarà* (2015) recorre dotze mesos de la seva vida amb concisió, ironia i alguna provocació. Hi apareixen reflexions sobre l’amor, les classes de ioga, la relació amb els fills, les visites al psiquiatre, el record dels pares i algun atac a la deixadesa de Barcelona.

“Primer escrius contra tu i després contra tothom”. ¿La teva autoficció i ara aquest dietari disparen contra tu mateixa?

Escriure és una feina molt difícil. No és només solitària perquè estàs al davant de l’ordinador sense ningú més a prop, sinó perquè ni tan sols et tens a tu mateixa. Quan escrius has de ser implacable. Si realment ets honesta, escrius contra tu mateixa. Jo soc la que surt més malparada, als meus llibres. Soc la primera a qui assassino. No hi ha res més lamentable que l’escriptor que està content de ser-ho i ho transmet a les pàgines dels seus llibres.

Escrius des de la insatisfacció?
Escriu perquè hi ha una incomoditat i perquè no estic gaire d’acord amb el món. Pot semblar que estic bé, que soc molt social... però en el fons no és així. Jo m’hauria pogut casar amb un tio del club de tennis, tenir-hi quatre fills i passar-me el dia allà. No ha anat així. Els escriptors som gent bastant sonada i tenim problemes. No sé si tothom va a teràpia...

Tu sí que hi vas i ho expliques.
Sí. Hi vaig començar a anar fa un any. El psiquiatre no em medica, fem teràpia. Gràcies a ell he sigut capaç de reconèixer que el que vull a la vida és escriure. Anar al psiquiatre és part de la meva rutina, igual que enamorar-me.

Però ja escrives abans.
Vaig escriure *Gemma* [2021] en estat de pànic. S’ha d’escriure en total llibertat, i la por és el contrari a la llibertat. Aquell llibre no m’acabava d’agradar mai, per això vaig trigar tant a publicar-lo. M’esforço molt per ser valenta, per anar més enllà dels prejudicis, però l’èxit de *També això passarà* em va fotre enlaire. No va ser una època gens feliç. No tornaré a fer cap més llibre que em faci patir tant.

Per això has canviat de format?
Amb *També això passarà* molts lec-

Milena Busquets

ESCRITORA, PUBLICA ‘LES PARAULES JUSTES’

“Anar al psiquiatre és part de la meva rutina, igual que enamorar-me”

CRISTINA CALDERER

tors eren veritat i quines mentida. Jo els responia que l’important era si el llibre valia la pena o no. Al cap d’un temps vaig començar a entendre aquesta pregunta, i vaig pensar que l’autoficció tenia un punt trampós. Quan la vida real no m’agradava prou per convertir-la en literatura llavors la canviava. Després de *Gemma* em va semblar que havia de desmuntar l’autoficció: o bé anar cap a la ficció, que em sembla que no és el meu camí, o bé cap a l’auto.

Les paraules justes és un dietari i el títol és un homenatge a Jules Renard.

Renard va tenir un gran èxit, *Pèl de panotxa*, però l’obra que considerava més important era el seu dietari. Hi ha lectors que diuen que era antipàtic. A mi em sembla que, sobretot, era dur amb ell mateix. Potser hi ha menys intimitat perquè escrivia en una altra època [a la segona meitat del segle XIX i primera dècada del segle XX]. Potser també hi influeix que era un home.

Al teu llibre hi ha més intimitat i quotidianitat.

La meua vida de no escriptora gairebé sempre precedeix la d’escriptora. Volia que al dietari la literatura hi tingués molt de pes, però malgrat tot soc una dona amb fills i tinc les meves coses.

Per exemple, una relació d’amor amb un home més jove.

Vint anys més jove, sí. Acabo de llegir *Le jeune homme* [L’home jove], d’Annie Ernaux, el tercer llibre que dedica a parlar d’una relació amb un home més jove. Ernaux ha estat una autora important, per a mi: és implacable i intel·ligent, i escriu molt breu. Així i tot, el mestre per a tots els que volem escriure de nosaltres mateixos és Marcel Proust. Penso que l’única literatura moderna que s’està fent és la literatura del jo.

Assegures que ser “enamoradissa” t’ha passat factura.

Això és una mica irònic. Fins fa poc creia que hi ha dos grans temes en literatura, l’amor i la mort. Però ara em sembla que el gran tema és l’amor, i la mort hi queda inclosa. L’amor és la recerca de poder descansar una estona al costat d’algú. M’interessa en totes les versions.

Txékhov deia que hi havia dues opcions, en l’amor: o acabar sol o acabar avorrint-te al costat d’algú que abans t’havia fascinat.

No sé si soc tan pessimista. Crec que pots fer un bon tros del camí amb una persona. És cert que hi ha un moment en què ho coneixes tot de l’altre i que quan arribes al fons del fons la cosa perd interès. El psiquiatre em diu que el meu problema és la manca de compromís.

Hi estàs d’acord?
Penso que no vull avorrir ni que m’avorreixin. —

França condecora Judit Carrera, Àngels Margarit i Montserrat Porta

Són distingides com a Chevalier des Arts et des Lettres

ARA BARCELONA. La directora del CCCB, Judit Carrera; la directora del Mercat de les Flors, Àngels Margarit, i la directora de la llibreria Jaimes, Montserrat Porta, van ser distingides com a Chevalier des Arts et des Lettres per la seva contribució cultural en un acte celebrat ahir a l’Institut Francès de Barcelona. La condecoració la van rebre de mans del cònsol general de França a Barcelona, Olivier Ramadour.

CÈLIA ATSET